

Balıkesir Milletvekili Sıtkı Yırcalı ve 8 arkadaşının, Belediye Gelirleri Kanununun 9 ncu maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/64)

T. B. M. Meclisi Yüksek Başkanlığına

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 9 ncu maddesi belediye sınırları içindeki bütün binalarla iratlı arsalardan temizleme ve aydınlatma esmi alınacağını âmiridir.

Temizleme ve aydınlatma resimleri bir hizmet mukabilinde alınan bir resim olduğundan belediye sınırları içinde tenvir edilmeyen ve temizlik hizmeti henüz yapılamayan bâzı semtlerden prensip olarak bu resmin alınmaması lâzımgelir.

Nitekim bundan evvelki meriyette olan Belediye Gelirleri hakkındaki Kanunun bu mevzua taallük eden hükümleri yukarda izah olunan şekilde tatbik olunmakta idi.

Belediyelerimizin halen bu hizmetleri yapamadıkları büyük şehir ve kasabalarda ve hattâ belediye sınırları dâhilindeki köylerde bu hizmetleri başarıncaya kadar bu resimden müstesna tutulmalarını adalet prensiplerine göre zaruri görmekteyiz. Bu maksatla kanunun 9 ncu maddesinin 1 nci fıkrasına (ancak belediyelerce bu hizmetlerin mahalle ve semt olarak ifası şarttır) kaydının ilâvesini lüzumlu görmekteyiz.

Bu nevi yanlış tahakkuklardan henüz tahsil edilmemiş bulunanların kayıtlarının terkinini teminen kanuna bir de geçici madde ilâvesi düşünülmüştür.

Bu maksatlarla hazırladığımız kanun teklifimiz ilişik olarak sunulmuştur.

30 . XI . 1950

Balıkesir S. Yırcalı	Trabzon S. E. Alperen	Seyhan S. Serçe	Seyhan N. A. Asya	Seyhan S. Tekelioğlu	Balıkesir S. Başkan
	Balıkesir Y. Pelvan	Giresun M. Şener	Giresun H. Erkmen		

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SITKI YIRCALI VE 8 ARKADAŞININ TEKLİFİ

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 9 ncu maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Kanun teklifi

MADDE 1. — 1. VII . 1948 tarihli 5237 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 9. — Belediye sınırları içindeki bütün binalarla iratlı arsalardan temizleme ve aydınlatma resmi alınır.

Ancak belediyelerce bu hizmetlerin mahalle ve semt olarak ifası şarttır.

GEÇİCİ MADDE — Bunlardan tahakkuk edip henüz tahsil olunmamış paraların kayıtları terkin olunur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
İçişleri Komisyonu
Esas No. 2/64
Karar No. 13

28 . XII . 1950

Yüksek Başkanlığa

Balıkesir Milletvekili Sıtkı Yırcalı ve sekiz arkadaşının, 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun dokuzuncu maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi, Komisyonumuza havale buyurulmakla, teklif sahipleriyle İçişleri Bakanlığı temsilcisinin iştirakleriyle Komisyonumuzda müzakere olundu.

Teklif sahipleri, 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun dokuzuncu maddenin birinci fıkrasında (Belediye sınırları içindeki bütün binalar ile iratlı arsalardan temizleme ve aydınlatma Resmî almır) denildiği cihetle bu resimler birer hizmet mukabili alındıkları için, aydınlatma ve temizleme hizmetleri henüz yapılamayan semtlerde prensip olarak resmin alınmaması lâzımgeldiğini ve bu itibarla sözü geçen kanunun dokuzuncu madde ve birinci fıkrasına (Ancak belediyelerce bu hizmetlerin mahalle ve semt olarak ifası şarttır.) Kaydının ilâvesi lâzımgeldiği mütalâasını ileri sürmüşler ve bilhassa belediyelerin belde hudutlarıyla imar hudutlarının lâyikiyle tâyin ve tesbit olunmadığını; ekseriyetle belediye sınırlarının imar sınırlarına nazaran çok geniş tutulduğundan, uzak olan semtlerde; aydınlatma ve temizleme gibi hizmetlerin yapılamadığını, bir ücret mukabili alınan bu resimlerin hizmet görülemiyenlerden alınması adaletsizliklere ve şikâyetlere meydan verdiğini de beyan etmişlerdir.

Vâkı teklifin leh ve aleyhinde cereyan eden uzun konuşmalardan ve Hükümet adına gelen temsilcinin teklifin reddine mütedair mütalâasından sonra netice tezekkür olundu :

Kanunların daima bir ihtiyacın ifadesi olarak vücut buldukları ve içtimai hayatın umumi ve hususi hukuk sahasındaki iki cins münasebetlerinin tanzimini nazara aldıkları düşünülürse, mevzuubahis ve ilâve suretiyle tadili istenilen maddenin her şeyden evvel umumi hukuk sahasında âmmeye şâmil bir zaruretin neticesini formüle eylediği meydana çıkar.

Kanunun metninden evvel, isminden dahi âmme ve bilhassa hemşeri hizmetlerini vazife

olarak benimsiyen ve hükmi şahsiyeti haiz bulunan bir müesseseye gelir sağlamayı istihdaf eylediği anlaşılır. Adaletin mutlak olmaktan ziyade nispi ve mânevi bir varlık olduğu nazara alındıkta; bir âmme hizmetinin tedvir ve tevziinde bâzı mükelleflerin az, diğerlerinin fazla külfet altına girmeleri bahse konu olamayacağı yine adaletin teemmülü icabıdır.

Kaldı ki; belediyelerin teşekkülünde, belediye hudutları içerisine giren (Köy - Mahalle - Semt) gibi meskûn yer sakinlerinin rızalarını almak, kanuni ve şekli usuldendir. Ruzaen belediye hudutları içerisine girip köy ve mahalle buldukları esnadaki birçok külfet ve tahmillerden (Salma - Bedenen çalışmak) kurtulanların belde sakini olarak ıktisap ettikleri nimetler muvacehesinde, başka iddialarda bulunmaları adalet ve hakkaniyet önünde kabili müdafaa değildir. Saniyen memleketimizin içtimai, iktisadi, siyasi ve mülki bünyesi ve belediyelerin teşekkülündeki muhtelif sebep ve âmiller düşünülürse: Bugün mevcut 635 belediyeden hemşerilerin seyyanen ve lâhik bir şekilde hizmetlerini yerine getiren belediyelerin adedleri yukardaki ifadenin çok dununda bulunduğu hakikati meydana çıkar. Bundan başka teklif kabul edildiği takdirde memlekette büyük bir ekseriyet teşkil eden ve gelirleri ancak maaş ve ücretlerini karşılamaktan âciz bulunan kaza ve nahiyeye belediyelerinin durumları da içinden çıkılmaz fiilî bir hal ıktisap eder.

Arzolunan sebeplere binaen mükellefleri hizmetleri görülenler ve görülmeyenler diye ayırmak ilerisi için suiistimale yol açacağı gibi kanunun tatbikından beklenen faydayı da bertaraf etmiş olur. Nihayet umumiyet ifade eden kanunlarda âmme intizamı mülâhazası her düşüncenin üstünde tutulan bir esas prensiptir.

Adalet sağlayacağız diye bu ana prensipten ayrılmak, adaletsizlik getirir. Bu düşünce ve mucip sebepler ile vâkı teklifin reddine ekseriyetle karar verildi.

Havalesi gereğince Kamutaya arzedilmek

üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı

Kırklareli

F. Üstün

Sözcü

Zonguldak

A. Yurdabayrak

Bursa

A. Erozan

İmzada bulunamadı.

Erzincan

C. Gönenc

İmzada bulunamadı .

Başkanvekili

Bursa

N. Yılmaz

Kâtip

Amasya

K. Eren

İmzada bulunamadı.

Çoruh . Elâzığ

Z. Ural A. Demirtaş

Niğde

F. Ecer

Muhalefet şer-

him vardır. [*]

Ordu

F. Boztepe

Seyhan

M. Kibaroğlu

İmzada bulunamadı.

Yozgad

A. Doğan

Trabzon

H. Orhon

[*] Bu teklifin tamamen reddi değil, 5237 sayılı Kanunun dokuzuncu maddesinin tavihi suretiyle aydınlatma ve temizleme resminin, bu hizmetlerin hiç ifa edilmediği yerlere teşmil edilmemesinin daha uygun olacağı reyindeyim.

Niğde

F. Ecer

